

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého právní věci žalobce: **O. N.**, zastoupený Mgr. Jířím Kokešem, advokátem se sídlem Na Flusárně 168, Příbram, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2020, č. j. 13 Az 35/2019-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Jířimu Kokešovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 28. 1. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany. V pohovoru k žádosti za přítomnosti tlumočnice uvedl, že se ze zdravotních důvodů brání nástupu na povinnou základní vojenskou službu. Podstoupil operaci očí, po které nesmí zvedat těžké věci. Vojenští lékaři jej však pro tuto službu shledali způsobilým, přestože jim předložil příslušné lékařské zprávy. Proti jejich závěru se nijak nebránil a odjel do České republiky. Celý život chtěl být vojákem, ale vylekalo ho to, že nemá dělat žádné těžké práce. Žádný jiný důvod, proč odmítá základní vojenskou službu absolvovat, při pohovoru nevedl.

[2] Žalobce se dne 21. 5. 2019 za účasti tlumočnice seznámil s podklady rozhodnutí. Ty si vlastním mobilním telefonem vyfotil. K vyjádření či k jejich doplnění mu žalovaný stanovil lhůtu 7 dnů, čehož však žalobce nevyužil a k podkladům se dále již nevyjádřil a ani je nedoplnil. Rozhodnutím ze dne 31. 5. 2019, č. j. OAM-105/ZA-ZA11-VL16-2019, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[3] Žalobu, kterou žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal, zamítl městský soud v záhlaví označeným rozsudkem. Městský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že branná povinnost je legitimní občanskou povinností, kterou nelze považovat za relevantní azylový důvod,

a že podle výnosu prezidenta Ukrajiny ze dne 26. 9. 2016, č. 411/2016, jsou do bojů na východě země nasazováni již pouze profesionální vojáci nebo dobrovolníci. Poukázal také na zprávu žalovaného o bezpečnostní situaci na Ukrajině, z níž vyplývá, že zde existuje možnost náhradní (civilní, alternativní) vojenské služby a že tato služba je obvykle vykonávána v nemocnicích těmi, kteří odmítnou nastoupit na vojenskou službu z náboženských důvodů. Městský soud konstatoval, že žalobce před nástupcem na vojenskou službu absolvoval lékařskou prohlídku, při které byl jeho zdravotní stav posuzován skupinou vojenských lékařů. Ti jej uznali způsobilým vojenské služby, přičemž žalobce se proti jejich závěru nikterak nebránil. Městský soud v tomto postupu neshledal žádný důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[4] Tvzení žalobce, že výkon vojenské služby je v rozporu s jeho přesvědčením a vírou, městský soud odmítl jako nevěrohodné, neboť žalobce tuto skutečnost jako důvod, proč brannou povinnost odmítá, při pohovoru se žalovaným neuváděl a naopak tvrdil, že chtěl být celý život vojákem a že jej od toho odrazuje pouze lékařské doporučení, aby nevykonával žádné těžké práce. Žalovanému proto podle městského soudu nelze vytýkat, že se náboženským vyznáním žalobce nezabýval ve vztahu k jeho neochotě splnit brannou povinnost a že nepřistoupil k udělení mezinárodní ochrany z důvodu výhrady svědomí.

[5] Městský soud dále poznamenal, že Česká republika považuje s účinností od 22. 3. 2019 Ukrajinu, s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, za bezpečnou zemi původu. Dále poukázal na to, že žalobce prožil v podstatě celý svůj život v Zakarpatské oblasti, která je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a kde, jak vyplývá ze zprávy o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině, po roce 2015 nedocházelo k žádným dalším bezpečnostním incidentům. Městský soud proto neshledal žádný důvod pro udělení mezinárodní ochrany.

[6] V kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) uvedl, že v řízení před městským soudem poukázal na překážky výkonu náhradní vojenské služby a že vojenská komise možnost náhradní vojenské služby odmítá a pokud se dotčená osoba brání, tak je jí vyhrožováno. Stěžovatel uvedl, že jeho vrstevníci alternativní službu nedostali a že jim následně bylo vyhrožováno. Stěžovatel má za to, že náhradní vojenská služba je na Ukrajině jen hypotetická, protože splnit pro ni podmínky je nereálné, když již byl vojenskými lékaři uznán schopným nastoupit vojenskou službu. Jeho přesvědčení a víra, která mu zakazuje válčit, nejsou v době válečného konfliktu dostačujícím argumentem k nenastoupení vojenské služby. Také zopakoval, že byl odveden i přesto, že mu absolvovaná operace očí nedovoluje zvedat těžká břemena, což jej ve výkonu vojenské služby omezuje. Žalovaný se měl obavou stěžovatele zabývat mnohem podrobněji a měl rovněž posoudit, jaký trest žalobci hrozí, pokud do armády nenastoupí a zda tento trest není vzhledem k okolnostem nepřiměřený. Tyto okolnosti při svém rozhodnutí pak nezohlednil ani městský soud.

[7] Kasační stížnost, kterou stěžovatel podal včas a prostřednictvím ustanoveného advokáta, je ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem i její přijatelnost. V souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. však Nejvyšší správní soud posoudil předloženou kasační stížnost jako nepřijatelnou, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[8] Přesahem vlastních zájmů stěžovatele se zabýval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém uvedl,

pokračování

že kasační stížnost je přijatelná, jestliže: 1. *obsahuje otázky, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;* 2. *obsahuje otázky, které dosavadní judikatura řeší rozdílně;* 3. *Je potřeba učinit judikaturní odklon;* 4. *Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí shledá zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se přitom v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud v napadeném rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze ani vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. O zásadní pochybení se může jednat také tehdy, pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V obou nastíněných případech je současně třeba se důvodně domnívat, že kdyby k pochybení nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.*

[9] Předložená kasační stížnosti výše uvedené podmínky přijatelnosti nespĺňuje. Předně lze konstatovat, že kasační stížnost neobsahuje otázky, které by judikatura správních soudů řešila rozdílně, popř. které by dosud vůbec neřešila.

[10] Otázkou obav z odvedení do armády se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně (viz např. usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2 Azs 67/2016-24 nebo ze dne 26. 10. 2016, č. j. 10 Azs 175/2016-26), přičemž dospěl k závěru, že ani riziko účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu bez dalšího nezakládá azylově relevantní důvod. V usnesení ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 235/2016-36, se pak Nejvyšší správní soud zabýval i otázkou výhrady svědomí, která může udělení mezinárodní ochrany v souvislosti s odmítnutím branné povinnosti odůvodnit. Poznamenal přitom, že rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany není nezákonné, pokud stěžovatel výhradou svědomí argumentuje poprvé až v žalobě. Tak tomu přitom je i v předložené věci. Ačkoli stěžovatel při pohovoru uvedl, že se řadí mezi svědky Jehovovy, v průběhu správního řízení ani jednou žalovanému nezmínil, že by právě jeho víra byla důvodem, proč odmítá splnit brannou povinnost. Naopak za účasti tlumočnice opakovaně uvedl, že jediným důvodem pro odmítnutí branné povinnosti je omezení, které má v důsledku operace očí. Městský soud proto správně poukázal na nevěrohodnost stěžovatelova žalobního tvrzení, že mu ve výkonu povinné základní vojenské služby brání přesvědčení a víra. Uvedené tvrzení je totiž v přímém rozporu s výpovědí, kterou stěžovatel učinil při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu a v níž uvedl, že si přál být vojákem celý svůj život, ovšem zdravotní omezení mu v tom brání.

[11] Ve stejném usnesení Nejvyšší správní soud vypořádal i otázku obav z možného trestu za odepření výkonu vojenské služby. Konstatoval v něm, že ukrajinské orgány za takovéto jednání doposud ukládaly pouze tresty pokuty, veřejné služby či maximálně podmíněné tresty, přestože lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí 5 let, a proto stěžovateli (ukrajinskému státnímu příslušníkovi) nehrozí žádný mimořádný trest.

[12] Ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 psím. c) zákona o azylu Nejvyšší správní soud opakovaně upozornil, že právní úprava míří výhradně na civilisty a nikoliv na vojáky, kteří se nacházejí v oblasti ohrožené vnitřním ozbrojeným konfliktem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 235/2016-36). Stěžovatelova obava, že mu hrozí vážná újma, protože se jako voják bude muset pohybovat v oblastech zasažených vnitřním válečným konfliktem, proto nespĺňuje podmínky doplňkové ochrany.

[13] Nejvyšší správní soud dále v nyní posuzované věci neshledal, že by rozsudek trpěl tak závažnými vadami, pro které by ho bylo nutné i bez návrhu stěžovatele zrušit. Městský soud

věc posoudil v souladu s konstantní judikaturou, od které není třeba učinit judikaturní odklon. Skutečnost, že se městský soud nevyjádřil k otázce obavy z možného trestu za odepření branné povinnosti, nečiní jeho rozsudek nepřezkoumatelným, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá. Nelze totiž přehlédnout, že stěžovatel tuto obavu jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany v řízení o žádosti vůbec nevznesl. Tato obava se proto zcela pochopitelně jeví jako účelová. Nejvyšší správní soud se možnými tresty za odepření výkonu vojenské služby již ve své judikatuře zabýval (srov. bod 12 tohoto usnesení), přičemž dospěl k závěru, že za takovéto jednání ukrajinskému státnímu příslušníkovi nehrozí žádný mimořádný trest. I když se tedy městský soud k této otázce výslovně nevyjádřil, nejedná se o pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že z napadeného rozsudku je patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jakými úvahami se při posouzení rozhodných skutečností řídil a k jakým závěrům přitom dospěl. Předložená kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto Nejvyšší správní soud nepřistoupil k věcnému projednání uplatněných kasačních námitek a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[16] Nejvyšší správní soud stěžovateli v řízení o kasační stížnosti ustanovil zástupcem z řad advokátů Mgr. Jiřího Kokeše. Zástupce stěžovatele učinil jeden úkon právní služby – sepsal kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za který mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ze spisu vedeného ke kasační stížnosti nevyplývá, že by stěžovatelův zástupce byl plátcem DPH, Nejvyšší správní soud proto přiznanou odměnu o tuto daň nenavýšil. Náklady zastoupení žalobce nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. října 2021

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu